

Bijlage bij zienswijze EnergieNed op codewijzigingsvoorstel inzake het wetsvoorstel versterking gasmarkt (102669).

versie 2: dd 18 januari 2010

Transportvoorwaarden

Artikel	Commentaar EnergieNed.
1	De werkingssfeer van de wijzigingen gaan verder dan de Transportvoorwaarden LNB. Het RNB wordt in dit marktmodel er ook bij betrokken. Hoe gaat GTS dit probleem aanpakken? Integreeren van de LNB&RNB transportvoorwaarden?
3.1.1	Programmaverantwoordelijkheid moet gedefinieerd worden. Ook het onderscheid tussen een erkende programmaverantwoordelijke en een 'normale' programmaverantwoordelijke moet duidelijk worden. Verder loopt de laatste zin niet.
3.1.3	Er is een zinsnede toegevoegd: " <i>onder vermelding van de ingangsdatum van de erkenning</i> ". Er staat echter niet vermeld binnen welke termijn de erkenning in gaat / hoeveel tijd er tussen het voldoen aan de voorwaarden en de daadwerkelijke ingangsdatum erkenning maximaal mag zitten.
3.2	Aan verschillende soorten van erkenning worden verschillende eisen gesteld. De vraag is of voor pure handelspartijen (alleen actief of TTF) en zeker de beurs, geen aparte erkenning mogelijk is waarbij minder stringente erkenningseisen gelden, naar het model bij elektriciteit.
3.3.4.3	Het is van groot belang dat de kredietgaranties en risico's voor marktpartijen niet onnodig hoog zijn. Waarom worden de meerkosten bij faillissement apart in rekening gebracht bij PV-ers? Kunnen deze kosten van GTS niet terugverdiend worden uit de systeemdiensten? Het gaat tenslotte om een ingreep voor balancering. GTS heeft aangegeven dat de kredietgaranties die GTS vraagt, worden bepaald op basis van het gebruik van de transportdiensten van GTS. Deze garanties dienen niet ter dekking van de kosten die gemaakt moeten worden om gasleveranties (commodity) voort te zetten als een marktpartij omvalt (3.3.4.2). Om die reden worden de meerkosten in geval van faillissement verdeeld over de PV'ers. EnergieNed is van mening dat de meerkosten die de LNB moet maken om een faillissement van een programmaverantwoordelijke op te lossen, niet betaald moeten worden door de andere programmaverantwoordelijken. De LNB stelt kredietwaardigheidseisen aan programmaverantwoordelijken, dan moet de risico's ook gelopen worden door de LNB. EnergieNed heeft in eerste instantie aangegeven dat het ons onduidelijk is waarom GTS meerkosten van faillissementen apart in rekening brengt bij PV'ers, terwijl iedere PV'er al een kredietlimiet heeft en op basis van zijn exposure financiële zekerheden aan GTS moet overhandigen. Dit lijkt nogal dubbel.
3.3.5.1d	Dit artikel impliceert dat de leveringszekerheid voor alle Nederlandse afnemers nu geregeld wordt. Dit is wettelijk geregeld voor kleinverbruikers, maar niet voor grootverbruikers.
3.3.5.1d	De voorgestelde grens van 50.000 m ³ /u is te hoog. Er dient gelijk aan elektriciteit onderscheid gemaakt te worden tussen doelgroepen. Dat betekent onderscheid maken tussen GV en KV. Grootverbruikers kunnen afgesloten worden als hun programmaverantwoordelijke omvalt. Het is aan de aangeslotene om een betrouwbare leverancier te vinden.
3.3.6	De programmaverantwoordelijke moet de PV 5 dagen behouden als de leverancier omvalt. Betekent dit dat, indien de leverancier niet meer kan leveren, de PV'er gas moet gaan leveren? Hoe wordt de PV'er hiervoor gecompenseerd en wie draagt het prijsrisico? (In de brief is dit nader toegelicht)
3.3.5.2 en 3.3.5.3	De nieuwe PV'er kan vrijwel onmogelijk het onbalansrisico managen van een hem onbekende grote klant die ook nog onaangekondigd mag wegswitchen. Waarom zou de grootverbruiker facturen van zijn nieuwe PV'er betalen. Dit is strijdig met het algemene contractrecht. Zijn de termijnen en verplichtingen goed afgestemd met bestaande procedures voor noodleverancier? Waarom heeft een professionele grootverbruiker veel meer tijd (3 maanden) om zonder opzegtermijn te mogen switchen dan een kleinverbruiker (1 week)?
3.5.1.a	Alle aangeslotenen zijn direct of via het Regionale net aangesloten op het landelijk transportnet. Gaat het hier over alle aangeslotenen of alleen de direct aangeslotenen? In dat laatste geval: hoe oefent de aangeslotene die NIET direct is aangesloten op het landelijk transportnet, zijn PV uit? Dat geval moet ook behandeld worden in 3.5. Opmerking: Indien sprake is van een geïntegreerd net zou dit punt kunnen vervallen.
4.1.1.2	Hier staat dat de dempingformule verplicht moet worden toegepast in een exitprogramma waarin zich exitpunten bevinden die verbonden zijn met een regionaal gastransportnet. Achter genoemde exitpunten zitten echter ook grootverbruikers en hiervoor geldt deze verplichting niet. Regionaal gastransportnet moet hier vervangen worden door kleinverbruikers, want alleen voor kleinverbruikers geldt een verplichte toepassing van de dempingsformule wel.

4.1.3.1	De codes bevatten beperkende bepalingen m.b.t. de orders die partijen kunnen indienen voor de biedladder (volume staat 8 uur voor afroep vast en de prijs mag tot 4 uur voor afroep nog worden gewijzigd en daarna niet meer). Dit is onzer inziens een (te) vergaande inbreuk op de marktwerking. Een efficiënte prijsvorming op de biedladder en WDM houdt in dat de systeembalans wordt weerspiegeld in de prijs van gas op de WDM en de biedladder. Daarvoor is het noodzakelijk dat alle partijen zo lang mogelijk in staat worden gesteld om hun orders aan te passen. Door de gate closure times voor volume en prijs zo ver voor het uur van afroep in te stellen, loopt men de kans dat de prijs van gas op de biedladder de systeembalans niet weerspiegeld wat weer doorwerkt op de prijs van gas op de WDM. Bovendien wordt partijen hierdoor de mogelijkheid ontnomen om een order op de biedladder in te trekken en in plaats daarvan hun order in te leggen op de WDM als de voorwaarden daar gunstiger zijn. Kortom, de 8 en 4 uur deadlines staan een efficiënte prijsvorming in de weg waardoor de markt haar werk niet kan doen. De keuze voor 8 en 4 uur niet is onderbouwd.
4.1.3.2	Force Majeure situaties zijn nog niet geadresseerd. Waar belanden de onbalanskosten als bijvoorbeeld gas vanuit/naar een aangeboden fysiek instrument door een transportcalamiteit niet kan stromen? Gelijke vraag voor een calamiteit bij het fysieke instrument zelf.
4.1.3.4	Toevoegd dient te worden dat GTS tekst en uitleg geeft aan de desbetreffende programmaverantwoordelijke wanneer een bieding wordt overgeslagen. Ook moet duidelijk worden welke marginale prijs GTS in dit soort gevallen zal hanteren. Verder dient toegevoegd te worden dat GTS achteraf verantwoording af zal leggen aan de NMa iedere keer dat een beroep is gedaan op noodmaatregelen.
4.1.3.5	EnergieNed stelt voor overeenkomsten te maximeren in de tijd, bijvoorbeeld maximaal 1 jaar. EnergieNed gaat ervan uit, dat de hiergenoemde overeenkomsten gebaseerd zijn op marktprijzen.
4.1.5.1/a/b	Een prikkelcomponent is waarschijnlijk niet nodig. EnergieNed stelt voor om in de code op te nemen dat de prikkelcomponent binnen 2 jaar wordt geëvalueerd.
4.1.6 (TVG), 4.6.0 (AVG)	Zie brief.
B1	Hoe hoog is het onderliggend risico voor GTS versus het totaal aan exposure dat wordt verdeeld? Is dat in getallen te onderbouwen? Een van de doelen van de gaswet is om het kredietrisico dat partijen lopen bij GTS te beperken.
B1	Aanlevertermijn van financiële zekerheden (wanneer exposure groter is dan krediet limiet) is nu niet realistisch en moet opgetrokken worden naar 5 werkdagen. GTS is niet consistent in de termijnen: onder B1 en B6 wordt van een termijn van 1 dag gesproken, terwijl onder B8 een termijn van 5 dagen wordt gesproken.
B1.2.b (p. 30)	Wat gebeurt er als de credit rating van een partij niet wordt gepubliceerd, zoals in dit artikel wordt genoemd, maar deze niet openbaar wordt gemaakt. Onder C wordt aangegeven dat GTS in dat geval zelf de risico categorie bepaald op basis van financiële kengetallen zoals liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit. Er wordt echter <i>niet</i> aangegeven hoe deze kengetallen worden berekend. Daarnaast wordt niet aangegeven hoe vaak GTS de credit ratings uitvoert. Een maal per jaar zou voldoende moeten zijn.
B1,3 (p. 30)	Dit artikel is te vaag geformuleerd en geeft GTS teveel vrijheid. Wat verstaat GTS onder "grote verplichtingen" of "extreme uitkomsten"? Staat hier dat GTS een partij in een lagere categorie kan plaatsen, zonder dat de kredietwaardigheid daadwerkelijk verslechterd is? Zo ja, dan zorgt dit voor een ongezonde overmacht van GTS t.o.v. andere partijen. I.h.a. wat zijn de beroepsmogelijkheden van bedrijven?
B1,4 (p. 30)	Er wordt in dit artikel aangegeven dat GTS de hoogte van de financiële zekerheden op de website publiceert. Hoe vaak wordt deze veranderd? Wij stellen voor dat GTS partijen op de hoogte stelt als er verandering optreedt in het accepteren van zekerheden. Verder is het niet duidelijk waarom GTS stelt dat financiële zekerheden tenminste twee maanden langer geldig moeten zijn dan de einddatum van het contract.
B1,7 p 32	De zinssnede: "Elke verandering of situatie die de kredietanalyse kan veranderen" is naar ons idee veel te ruim verwoord. Zie ook het commentaar mbt B1.3
B2	Een gereguleerde dienst die onderdeel is van deze gasvoorwaarden dient in deze gasvoorwaarde beschreven te worden (en niet in een aanvullend document nader uitgewerkt te worden).

Allocatievoorwaarden

Artikel	Commentaar EnergieNed
B2.b.2.2	Waarom worden alleen balancerende PV-ers toegestaan op industriegossen? Dit betekent een beperking ten opzichte van de huidige mogelijkheden, bovendien is het discriminatie ten opzichte van andere niet OV-gossen, bijvoorbeeld grenspunten.

B2b.2.6

Naast de allocatierol balancerend moet het ook mogelijk zijn om de andere twee rollen ("proportioneel" en "geen allocatie") te kunnen gebruiken. Toelichting: er kan 1 veld zijn met 1 operator, maar wel verschillende verkopers. Alsdan is er een parallel met een gasproductienet, zoals behandeld in B2b.2.7 en daar is wel de rol proportioneel benoemd.